

Költségvetési szervek tevékenysége

Költségvetés alrendszerek gazdálkodása, szerkezeti rendje



2017. február 8.

Gyórfi Dezső Miskolci Egyetem



1

Jogszabályi háttér

- **2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról**
- **368/2011. (XII. 31.) Korm. Rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról**
- **4/2013. (I. 11.) Korm. Rendelet az államháztartás számviteléről**

Államháztartás fogalma, rendszere I.

- Az állam gazdálkodási rendszerét, vagyis azt a tevékenységet, amely során az állam
 - bevételeit beszedi, és összegyűjti az állami költségvetésbe,
 - hogy azt felhasználja majd kiadásai teljesítéséreállamháztartásnak nevezzük.
- Az államháztartásnak öt fő feladata van:
 - allokáció (erőforrások használata),
 - elosztás,
 - a gazdasági egyensúly megőrzése,
 - önfenntartás, és
 - e feladatok ellátásához szükséges jogi keret kialakítása.

Államháztartás fogalma, rendszere II.

1. Allokáció

- az állam egyik funkciója, amelynek keretében a társadalmi szükségletek kielégítésére állít elő javakat és nyújt szolgáltatásokat.
- Az állami beavatkozás oka:
bizonyos szükségletek kielégítéséről a piac nem gondoskodik, így az államnak kell magára vállalnia.
- Az állam allokációs tevékenysége befolyásolja a nemzetgazdaság teljesítményét.

Államháztartás fogalma, rendszere III.

2. Az elosztás fogalma

- Az elosztás a tágabb értelemben vett termelés egyik mozzanata, mely
 - egyrészt jelenti a termelés eredményének felosztását a termelésben résztvevők között,
 - másrészt jelenti a termelés erőforrásainak adott arányú felhasználását a különböző termelési szférák között.

A makrogazdasági körforgás elemzése során a termelés eredményén való osztozkodás, azaz a keletkezett jövedelmek elosztása fontos, hiszen itt tudjuk meg, hogy az egyes gazdasági szférák az összjövedelemből hogyan részesednek.

Államháztartás fogalma, rendszere IV.

3. Az egyensúly megőrzése:

- elősegíti a gazdasági növekedés feltételeinek a megteremtését
- a megfelelő szintű foglalkoztatást,
- csoportérdekek összehangolását

Államháztartás fogalma, rendszere V.

4. Jogi keret

A jog, mint jogszabály olyan magatartási szabály, norma, amelynek a keletkezése az államhoz kötődik, a társadalomban általánosan kötelezőek, és érvényesülésüket az állami szervek végső soron kényszerrel biztosítják.

„Ius est ars boni et aequi”

A jog a jó és a méltányos művészete

Celsus, Ulp. D. 1, 1, 1, 1.

Államháztartás fogalma, rendszere VI.

Az államháztartás működésének feltételei:

- a megfelelő pénzügyi egyensúly
- a kijelölt állami feladatvállalás teljesítése
- a közpénzekkel való hatékony gazdálkodás
- a közpénzekkel való gazdálkodás ellenőrizhetősége

Államháztartás fogalma, rendszere VII.

Az államháztartási törvény 2010. január 1-je előtt négy államháztartási alrendszerrel sorolt fel:

- központi költségvetés
- társadalombiztosítási költségvetés
- elkülönített pénzügyi alapok
- helyi önkormányzatok

2010. január 1 után az államháztartás két alrendszerből áll:

- központi alrendszer (a jogi személyiséggel nem rendelkező társadalombiztosítási alapok és az elkülönített állami pénzalapok ennek részét képezik)
- önkormányzati alrendszer

Államháztartás fogalma, rendszere

VIII.

- Az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerből áll. [Áht. 3. § (1) bek.]
- **Az államháztartás központi alrendszerei:**
 - az állam
 - a központi költségvetési szervek
 - melyeket a törvény ide sorol
 - azon költségvetési szerveket, melyeknek alapítója a Kormány vagy a központi alrendszerbe tartozó jogi személy

(2011. évi CXCV. tv. Az államháztartásról)

Államháztartás fogalma, rendszere IX.

Az önkormányzati alrendszer a következő jogi személyeket foglalja magában:

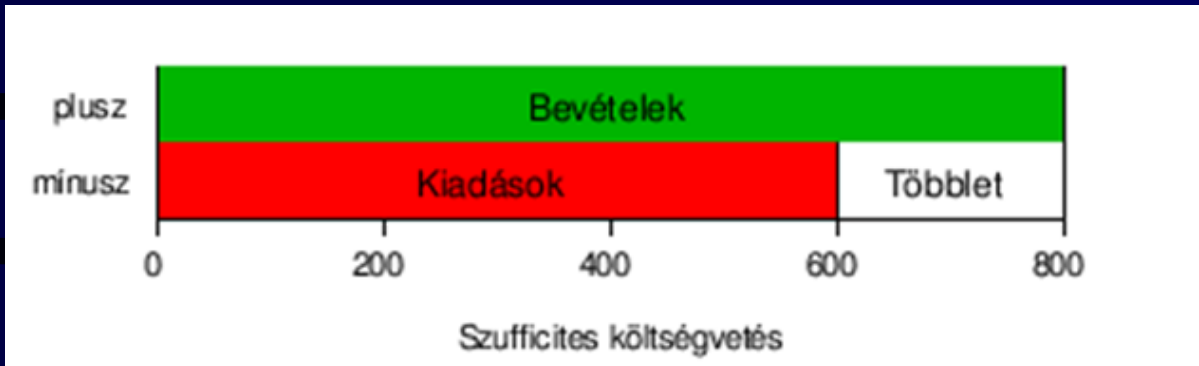
- a) a helyi önkormányzatokat
- b) a helyi nemzetiségi önkormányzatokat és az országos nemzetiségi önkormányzatokat
- c) a jogi személyiségű társulásokat, többcélú kistérségi társulásokat
- d) az a)-d) pontban foglaltak által irányított helyi önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati, országos nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerveket

Alrendszerek gazdálkodása

- Az államháztartás alrendszereiben a gazdálkodást éves költségvetés alapján kell folytatni
- A költségvetés olyan pénzügyi terv, mely az érvényességi ideje alatt tartalmazza a várható kiadásokat és várható bevételeket
- A költségvetési év megegyezik a naptári évvel
- ***Az éves költségvetés elve:***
- azt jelenti, hogy az államháztartás alrendszereiben a gazdálkodást éves (január 1. - december 31. közötti időtartamú) költségvetés alapján kell végrehajtani, de a költségvetési törvényjavaslat benyújtásakor teljes körűen be kell mutatni a költségvetési évet követő három év várható előirányzatait is, ami összhangban áll az EU „programozáselvével”.

Költségvetés bevételei kiadásai

A bevételek és a kiadások különbsége a többlet (ha pozitív) vagy a hiány (ha negatív).



2015. évi C. törvény

Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről

1. § (1) Az Országgyűlés az államháztartás központi alrendszerének (a továbbiakban: központi alrendszer) 2014. évi

- bevételei főösszegét 17 431 347,9 millió forintban,
- kiadási főösszegét 18 597 705,0 millió forintban,
- hiányát 1 166 357,1 millió forintban

Állapította meg.

[KÖLTS_TV_2017.docx](#)

Központi költségvetés szerkezeti rendje

- **Fejezetek** [2017. évi költségvetési törvény 72 fejezetet tartalmaz] (minisztériumok, országos hatáskörű szervek, önálló fejezet az MTA, mint köztestület)
 - költségvetési **címek** (a központi költségvetési szervek, a területileg szétagoltan működő, de azonos tevékenységet végző költségvetési szervek)
 - költségvetési **alcímek**
- **Pl. 2017. évi költségvetési törvényben**
 - XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma
 - 5. cím Egyetemek, főiskolák

Költségvetési szerv fogalma

Költségvetési szerv:

- Az államháztartás részét képezi
- a törvény szerint nyilvántartásba vett jogi személy
- jogszabályban meghatározott és az alapító okiratban rögzített állami, önkormányzati (közfeladat) lát el közérdekből, haszonszerzési cél nélkül
- jogszabályban meghatározott szerv, vagy személy irányítása mellett látja el feladatát
- költségvetésből gazdálkodik

Költségvetési szervek alapítói

- *Országgyűlés, Kormány, vagy a miniszter*
- *Helyi önkormányzati költségvetési szerv esetén a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok jogi személyiségű társulása, s többcélú kistérségi társulás, a térségi fejlesztési tanács*
- *Helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetési szerv esetén a helyi nemzetiségi önkormányzat, vagy a helyi nemzetiségi önkormányzatok jogi személyiségű társulása*
- *Országos nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv esetén az országos nemzetiségi önkormányzat vagy az országos nemzetiségi önkormányzatok jogi személyiségű társulása*
- *Országos nemzetiségi önkormányzat*
- *Köztestület (pl.MTA)*

Költségvetési működése és gazdálkodása során érvényesülni kell:

- **Gazdaságosság:** a kiadás vagy ráfordítás az elérhető legkisebb legyen az elvárható minőség mellett
- **Hatékonyság:** az előállított termékek, szolgáltatások eredményének értéke, vagy az abból származó bevétel a lehető legnagyobb mértékben haladja meg a felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadásokat vagy ráfordításokat
- **Eredményesség:** a tervezett és tényleges tevékenység közötti különbség a lehető legkisebb mértékű legyen

Költségvetési szervek tevékenysége

- **Alaptevékenység:** a költségvetési szerv szakmai alapfeladatként meghatározott, valamint az alaptevékenysége ellátására rendelkezésre álló ideiglenesen szabad kapacitás kihasználását célzó nem haszonszerzés céljából végzett tevékenység
- **Vállalkozási tevékenység:** a haszonszerzés céljából, támogatáson kívüli forrásból, nem kötelezően végzett termelő-, szolgáltató-, értékesítő tevékenység

Költségvetési szerv működési jellege szerint

- Gazdasági szervezettel rendelkező költségvetési szerv, amit a gazdasági vezető irányít.
- Gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv
 - *tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatai ellátásáról a hozzá kijelölt költségvetési szerv gondoskodik*
 - *a feladatok ellátásának részletes belső rendjét és módját a költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzata állapítja meg, amit főszabályként az irányító szerv vezetője hagy jóvá.*

ÉVES KÖLTSÉGVETÉS

1. A költségvetés szerepe:

- **meghatározza az éves gazdálkodás pénzügyi kereteit**

2. Tervezést megelőző főbb feladatok

- **Tevékenység változásainak figyelemmel kísérése, pénzügyi kihatása**
- **Évközi változások nyilvántartása (szerkezeti változás)**
- **Terv és tény adatok figyelemmel kísérése**
- **Szervezeti változások a bevételekre, kiadásokra**
- **Árváltozások hatása**
- **Bevételek alakulásának értékelése**

KÖLTSÉGVETÉS SZERKEZETE

- **Az éves költségvetési előirányzatok levezetése**
 1. **A tervévet megelőző év eredeti előirányzata**
 2. **Szerkezeti változások**
 3. **Szintrehozás**
 4. **Előirányzati többlet**
- **Szerkezeti változások**
 - **Mely a tárgyévben valósul meg és növeli, vagy csökkenti a kv. előirányzatát**
 - **Előirányzat éves szintű törlése**
 - **Előző évi egyszeri támogatás korrekciója**
 - **Feladat átadás-átvétel**
 - **Bevételi előirányzat változás (többletbevétel)**

KÖLTSÉGVETÉS SZERVEKEZE

- Szintrehozás
 - Töredékévi kihatással járó előirányzat
- Előirányzati többlet
 - Ellátás mennyiségi, minőségi fejlesztése

Az alap-előirányzat előirányzati többlettel növelt összege a javasolt előirányzat, melynek levezetése:

– Előző évi eredeti előirányzat	+
– <u>Szerkezeti változások</u>	<u>±</u>
– Bázis előirányzat	+
– <u>Szintrehozás</u>	<u>±</u>
– Alap-előirányzat	+
– <u>Előirányzat többlet</u>	+
– Tárgyévi javasolt előirányzat	+

ELEMI KÖLTSÉGVETÉS KÉSZÍTÉSÉRE KÖTELEZETTEK

- Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv,
- központi kezelésű előirányzat,
- fejezeti kezelésű előirányzat,
- elkülönített állami pénzalap,
- társadalombiztosítás pénzügyi alapja
- központi költségvetésről szóló törvényben,
- a helyi önkormányzat,
- nemzetiségi önkormányzat,
- társulás,
- térségi fejlesztési tanács, valamint
- az általuk irányított költségvetési szerv

költségvetési rendeletben, határozatban megállapított bevételei és kiadásai egységes rovatrend szerinti részletezéséről a Kormány rendeletében foglaltak szerint elemi költségvetést kell készíteni.

TERVEZÉS, OPERATÍV GAZDÁLKODÁS

- **Tervezés folyamata önkormányzatoknál**
- **Operatív gazdálkodás speciális esetei a költségvetési szerveknél**
 - **Kötelezettségvállalás,**
 - **Pénzügyi ellenjegyzés**
 - **Utalványozás**
 - **Teljesítés igazolása**
 - **Érvényesítés**

TERVEZÉS FOLYAMATA



ELEMI KÖLTSÉGVETÉS és BESZÁMOLÓ TARTALMA

- [ELEMI_KÖLTSÉGV_2017.xls](#)
- [ELEMI_BESZ.xls](#)
- [UTMUTATO_1.xls](#)
- [UTMUTATO_2017.docx](#)

V É G E